

Lausunto

24.03.2021

Asia: VN/727/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot esitysluonnoksesta

- Jatkuva oppiminen ja sen kehittäminen on yksi tärkeimmistä koulutuspoliittisista asioista, kun ikäluokat pienenevät ja samalla aikuisten ja jo työssä olevien osaamisen kehittäminen ja uudelleen kouluttaminen korostuvat. Koulutuspolitiikka pitää nähdä vahvasti osana elinkeinopolitiikkaa. EOL ry kiittää hallitusta siitä, että jatkuva oppiminen on otettu yhdeksi keskeiseksi kehittämiskohteeksi.
- Hallituksen esityksen tavoitteet ovat hyvät, mutta paljon kirkastamista vielä tarvitaan: Pitäisi tehdä laaja arvio taloudesta ja budjeteista (resurssien riittämättömyys huolena) sekä toiminnan vaikuttavuudesta (palvelukeskuksen tehtävät on epäselvästi esitetty ja se miten niiden toimintaa ja onnistumista arvioidaan). On myös arvioitava, millaista mahdollista päällekkäistä byrokratiaa ja toimintaa syntyy, koska jatkuvan oppimisen toimijoita on monia.
- EOL ry kannattaa, että OKM:n ja TEM:n välistä yhteistyötä kehitetään, jotta elinkeinoelämän tarpeet tulee vahvemmin huomioitua myös koulutuspoliittisessa viitekehyksessä ja päätöksenteossa jatkossa. Toiminnan tulee kuitenkin olla tasapuolista ja molempien ministeriöiden osaaminen hyödyntää palvelukeskuksen toiminnassa. Elinkeinoelämän tarpeet eli työllisyyden edistäminen tulee olla toiminnan keskiössä.
- Jotta palvelukeskus aidosti palvelisi elinkeinoelämän tarpeita ja kokoaisi alueen osaamispalveluita tuottavat toimijat yhteen, tarvitaan ensisijaisesti digitaalinen verkostoalusta, jossa palvelun tarjoajat ja niiden tarvitsijat voivat yhden luukun periaatteella kohdata. Digitaalisen palvelukokonaisuuden luomiseen ja kehittämiseen tulee keskittyä ensin. Ilman digitaalisia puitteita palvelukeskus ei voi saavuttaa sille asetettuja tavoitteita.

Huomiot palvelukeskukselle esitetyistä tehtävistä

- Palvelukeskuksen tulisi toimia digitaalisella alustalla yhden luukun periaatteella.

- Osaajien ja työpaikkojen kohtaantohaasteeseen tulee tarttua. EOL ry kannattaa lausunnossa esitettyä palvelukeskukselle suunniteltua tietoon perustuvaa ennakoitettavaa osaavan työvoiman nykyistä paremman saatavuuden varmistamiseksi, ja että jo tehtyä ennakoituvaa hyödynnetään palvelukeskuksen työssä. EOL ry kuitenkin lisää, että yksityisissä ammatillisissa oppilaitoksissa toimitaan työelämälähtöisesti ja tuotetaan palveluja suoraan elinkeinoelämän tarpeisiin. Näissä oppilaitoksissa on paljon ennakoituvaa jo nykyisellään, joten palvelukeskuksen tulee tunnistaa ja hyödyntää myös tämä tieto ennakoituvassaan. Tärkeintä ennakoituvien ajankohtaisissa saamisissa on kuulla suoraan alueen elinkeinoelämän tarpeet. Yritysten osaajatarvetietojen selvittämiseen pitää luoda toimivat digitaaliset kanavat ja ottaa yritysten näkökulma ennakoituvien kokoamisessa keskiöön.
- Ammatilliset yksityiset oppilaitokset tulee nähdä keskeisinä osaamispalveluiden tuottajina. EOL ry on tyytyväinen, että palvelukeskus voisi rahoittaa nimenomaan myös ammatillista koulutusta, joka olisi pääasiassa koko tutkintoa lyhyempiin kokonaisuuksiin kohdentuvaa. EOL ry on peräänkuuluttanut sitä, että koko Suomen osaamistasoa ja yksilöiden työmarkkinakelpoisuutta voidaan nostaa myös syventämällä ammatillista osaamista - aina ei tarvita uutta tutkintoa.
- Yksityiset ja julkiset toimijat ja palveluiden tuottajat pitää olla hankinnoissa samalla viivalla: se on perusedellytys koko palvelukeskuksen toiminnalle.

Huomiot palvelukeskukselle esitetystä hallintomallista

- Palvelukeskus tulee jakamaan resursseja, joten niiden jakamisen kriteerit ja erilaisten toimijoiden (niin yksityisten kuin muiden) menestyminen rahoituksen saamisessa tulee varmistaa. Tässä palvelukeskuksen hallinto näyttelee keskeistä roolia. Hallinnon tulee pystyä toimimaan läpinäkyvästi ja sen toimintaa pitää voida arvioida.
- EOL ry kannattaa, että OKM:n ja TEM:n välistä yhteistyötä kehitetään, jotta elinkeinoelämän tarpeet tulee vahvemmin huomioitua myös koulutuspoliittisessa viitekehityksessä ja päätöksenteossa jatkossa. Toiminnan tulee kuitenkin olla tasapuolista ja molempien ministeriöiden osaaminen hyödyntää palvelukeskuksen toiminnassa. Elinkeinoelämän tarpeet eli työllisyyden edistäminen tulee olla toiminnan keskiössä.

Huomiot palvelukeskukselle esitetystä koulutus- ja osaamispalveluiden rahoitusmuodoista

- Ammatilliset yksityiset oppilaitokset tulee nähdä keskeisinä osaamispalveluiden tuottajina. EOL ry on tyytyväinen, että palvelukeskus voisi rahoittaa nimenomaan myös ammatillista koulutusta, joka olisi pääasiassa koko tutkintoa lyhyempiin kokonaisuuksiin kohdentuvaa. EOL ry on peräänkuuluttanut sitä, että koko Suomen osaamistasoa ja yksilöiden työmarkkinakelpoisuutta voidaan nostaa myös syventämällä ammatillista osaamista - aina ei tarvita uutta tutkintoa.
- Yksityiset ja julkiset toimijat ja palveluiden tuottajat pitää olla hankinnoissa samalla viivalla: se on perusedellytys koko palvelukeskuksen toiminnalle.

Muut huomiot esitysluonnoksesta

- Opiskelijaksi ottamisen osalta hallituksen esityksessä on määritelty seuraavaa: "Palvelukeskus tekee valinnan koulutuksen järjestäjän valintaesityksen perusteella". Kuka/ketkä tekevät opiskelijaksi ottamisen lopullisen valinnan palvelukeskuksessa ja millä kriteerein? Nämä asiat tulee määritellä selkeästi.

Koriseva Soile
Elinkeinoelämän Oppilaitokset EOL ry